การบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

The academic administration by the principle of four sangahavathu for the administrators under the office of loei primary educational service area 2

สุวนันท์ สารคำ
Suwanan Sarnkham
ประสงค์ หัสรินทร์
Prasong Hassarin
พระครูปริยัติคุณรังสี
PhrakhruPariyattikhunrangsi
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
E-mail: Monogamy446903@gmail.com

(**Received**: June 22, 2022/ **Revised**: December 19, 2023/ **Accepted**: December 19, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2. ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3. แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 320 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ 5 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เอกสาร

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามลำดับ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านสมานัตตตา ด้านอัตถจริยา ด้านทาน และด้านปิยวาจา ตามลำดับ

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๒ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความช่วยเหลือด้านการปฏิบัติงานส่งเสริมและสนับสนุนในการวางแผนงานวิชาการของสถานศึกษา มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่พูดส่อเสียด เหน็บแนม หรือคำหยาบคาย ควรพูดชี้แจงอธิบายเหตุผล พูด “ขอบคุณ” เมื่อภารกิจที่ปฏิบัติร่วมกันสำเร็จลุล่วง ยินดีและพร้อมรับฟังปัญหาและให้คำปรึกษา พัฒนาตนเองในด้านการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด เข้มงวด ตรงต่อเวลา เป็นแบบอย่างที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี แนะนำ ส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาในสิ่งที่เป็นประโยชน์ มีความเป็น

กลาง ยุติธรรม รับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ และข้อเสนอแนะผู้ใต้บังคับบัญชา

คำสำคัญ: การบริหารตามหลักสังคหวัตถุ 4; ผู้บริหารสถานศึกษา; สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the condition of academic administration of educational institute administrators; 2) to study academic administration according to the Four Sangahavatthu principles of educational institute administrators; 3) to study the academic administration guidelines according to the Four Sangahavatthu of administrators of educational institutions under the Office of Loei Primary Education Service Area 2. The sample group used in the research consisted of 320 participants and five key informants. The statistics used for data analysis were: Frequency, Percentage, Mean and Standard Deviation, together with document analysis.

The research results were as follows:

1) The educational institute administrators and teachers had overall opinions on the condition of academic administration of educational institution administrators under the Office of Loei Primary Education Service Area 2 at a high level. The highest mean value was seen in the aspect of 'educational institutions curriculum development' followed by 'the development of learning processes', 'evaluation of academic performance', 'education supervision and media development', and 'innovation and educational technology'.

2) The educational institute administrators and teachers had overall opinions on academic administration according to the Four Sangahavatthu principles of educational institution administrators under the office of Loei Primary Education Service Area 2 at a high level. The highest mean value was seen in the aspect of Samanattata, followed by Atthacariya, Dana and Piyavaca.

3) The guidelines for academic administration according to the Four Saagahavatthu principles of educational institute administrators under the Office of Loei Primary Education Service Area 2 suggested that educational institute administrators should provide assistance in their work, promote and support in academic planning of educational institutions, have generosity, not speak sarcastic words or profanity. They should explain their reasons and say "thank you" when the joint mission has been accomplished. They should be willing and ready to listen to problems and give advice. They should have self-improvement in education and perform duties strictly, rigorously, on time and be a good role model. They should have good human relations to advise and promote subordinates in valuable things, be impartial and fair and listen to criticism and suggestions from subordinates.

Keywords : Administration by the Principle of four Sangahavathu; administrators of educational institutions; under the Education Service Area Office

1.บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานอันสำคัญในการสร้างความมั่นคง และความเจริญงอกงาม ก้าวหน้าของชาติ ดังนั้นโรงเรียนจึงนับเป็นสถาบันทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด และครูโรงเรียนก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง การที่จะการบริหารงานวิชาการทางการศึกษาในโรงเรียนให้ดี และมีประสิทธิภาพนั้น ครูจะต้องมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการภายในโรงเรียน ให้มีความรู้ความสามารถ โดยเฉพาะต้องเป็นครูที่มีศักยภาพ มีทักษะ มีวิสัยทัศน์ จึงจะทำให้การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างสูงสุด การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ทรัพยากรพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการ มีองค์ประกอบหลัก 4 อย่าง ได้แก่ บุคลากร เงิน วัสดุสิ่งของ และการจัดการ บุคลากร ถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด เพราะบุคลากรเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหาร และถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีประโยชน์อย่างมหาศาล (นิภาพร เหล่าพรมมา, 2556: 30-34) โดยภาพรวมของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีภารกิจการจัดการศึกษาเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษา ซึ่งมีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 157 โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 133 คน ครู/บุคลากร จำนวน 1,712 คน และมีนักเรียน จำนวน 20,756 คน รวมทั้งสิ้น 22,601 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้ การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ถือว่าเป็นกุญแจแห่งความสำเร็จที่ยั่งยืนต่อการปฏิบัติงาน ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง การพัฒนาองค์กรทางการศึกษา และพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้เป็นองค์กรยุคใหม่ เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ เพิ่มสมรรถนะในการปฏิบัติงาน และกระบวนการทำงานต้องเน้นผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ และความคุ้มค่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ต้องมีความเป็นมืออาชีพ มีศักยภาพ คุณภาพ และประสิทธิภาพ ซึ่งหลักธรรมที่มีความเหมาะสมกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 นั้น คือ หลักสังคหวัตถุ 4 เป็นหลักธรรมเบื้องต้นในการปกครอง และดูแลคน เพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจคน และกำกับดูแลความประพฤติของผู้ปฏิบัติให้อยู่ในทำนองคลองธรรม ความถูกต้อง ความโปร่งใส เป็นบุคคลที่น่าเคารพและนำความร่วมมือมาสู่ระบบการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2, 2564: 1)

การบริหารงานวิชาการเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารการศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาในระดับประถมศึกษา และสิ่งสำคัญที่สุดย่อมเป็นปัจจัยด้านบุคลากร เพราะบุคลากรเป็นผู้ใช้ทรัพยากรอื่นเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์การต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในทัศนะของพระพุทธศาสนา ต้องเป็นคนดี และเก่งในสายตาประชาคมแล้วต้องอาศัยหลักพุทธธรรมในการสร้างคุณลักษณะให้เป็นคนดีต้นแบบที่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียน และชุมชนสังคม โดยมีหลักธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเก่งสองอย่างพร้อมๆ กัน กล่าวคือ การเก่งคน ประยุกต์ใช้กับภาวะผู้นำและการติดต่อสื่อสาร เพื่อเกื้อกูลกันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ควรยึดหลักธรรมนี้เพื่อการครองใจคน ด้วยหลักสังคหวัตถุ 4 สถานศึกษานับเป็นสถาบันทางการศึกษาที่สำคัญสถาบันหนึ่ง ที่นำนโยบายของทางการศึกษาไปสู่ภาคปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จหรือล้มเหลว ซึ่งการจัดการศึกษาในสถานศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ งานจะดำเนินไปอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้น ล้วนขึ้นอยู่กับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

โดยตรง เพราะการที่จะบริหารคนอย่างมีหลักการทั้งทางโลกและทางธรรมนั้นจะได้มาซึ่งความสำเร็จของงานอย่างมีประสิทธิภาพ (พระครูไพโรจน์กิจจาทร (สกุล สุภทฺโท), 2563: 1-13)

การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาปรับใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาให้สถานศึกษามีการพัฒนาจากสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และอื่นๆ อีกนานัปการ เมื่อวัตถุและวัฒนธรรมทางสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น การจัดทางการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน โดยนำการบริหารงานวิชาการ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย 1) ทาน การให้ 2) เปยยวัชชะ ความเป็นผู้มีวาจาน่ารัก 3) อัตถจริยา ความประพฤติประโยชน์ และ 4) สมานัตตตา ความเป็นผู้มีตนเสมอ เข้ามาช่วยให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารงานวิชาการสามารถพัฒนาบุคลากรได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ (พระครูไพโรจน์กิจจาทร (สกุล สุภทฺโท), 2563: 1-13) นอกจากนี้ยังมีการศึกษาของ พระมหาวิทูรย์ ธมฺมวุฑฺโฒ ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอยางสีสุราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ผลการศึกษาพบว่า สังคหวัตถุ 4 นำมาใช้ส่งเสริมสนับสนุนการให้โอกาสการมอบหมายงาน การตัดสินใจ การสั่งการและการดำเนินการในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะด้านการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ในขอบข่ายการบริหารงานบุคคล 4 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนบุคลากร 2) ด้านการสรรหาบุคลากร 3) ด้านการปฏิบัติงานบุคลากร และ 4) ด้านการธำรงรักษาบุคลากร จึงเห็นได้ว่า สังคหวัตถุ 4 สามารถนำมาปรับใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาได้ (พระมหาวิทูรย์ ธมฺมวุฑฺโฒ, 2557: 1-14)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ได้มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่ก้าวหน้า มีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

2.2 เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

2.3 เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยมีการศึกษาขั้นตอนในการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1

1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 157 โรงเรียน จำนวน 1,845 คน เป็นผู้บริหาร จำนวน 133 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,712 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 320 คน

2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย คือ บุคคลที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ครูผู้สอน 2 คน ศึกษานิเทศก์ 1 คน รวมเป็นจำนวน 5 คน

ขั้นตอนที่ 2

1) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

2) ศึกษารูปแบบและโครงสร้างแบบสอบถามกับแบบสัมภาษณ์งานวิจัย เรื่องการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4

3) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตามเอกสารเกี่ยวกับหลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการและการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและรูปแบบและโครงสร้างแบบสอบถามงานวิจัย ซึ่งมีลักษณะการบริหารงานบุคคลและการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) จำนวน 1 ชุด 3 ตอน

4) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยพิจารณาตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข และให้ความเห็นชอบ

5) นำเสนอแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์จากอาจารย์ที่ปรึกษามา ปรับปรุง แก้ไข ให้ถูกต้องสมบูรณ์แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญในด้านการบริหารงานบุคคล และผู้เชี่ยวชาญในด้านหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องพร้อมประเมินคุณภาพของแบบสอบถามเพื่อหาค่า (IOC : Index of objective congruence)

6) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามผลการประเมินหรือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ให้มีจำนวนข้อและเนื้อหาที่สอดคล้องตรงกับเรื่องที่ทำการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3

1) นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น

2) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบ ความถูกต้อง และนำไปทดลองใช้แล้ว นำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

4. ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย เรื่องบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 สามารถสรุปออกเป็น 4 ส่วน ได้ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำนวน 320 คน ทั้ง 157 โรงเรียน เป็นครูผู้สอน จำนวน 297 คน คิดเป็นร้อยละ 92.81 และเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 7.19 ด้านวุฒิการศึกษา มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 69.06 และมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 30.94 และด้านประสบการณ์การทำงาน มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 72.81 และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 27.19

4.2 สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.34) สามารถจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.41) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.52 ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.44) และด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.44) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. = 0.58

1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการวางแผนภารกิจงานวิชาการอย่างชัดเจน มีระเบียบ ครบถ้วน เหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.62, S.D. = 0.54) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอยู่สม่ำเสมอ ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.57) และผู้บริหารเป็นผู้ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาโดยให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.54) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๘ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๕๔ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการรายงานผลการใช้หลักสูตรแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน ($\bar{X}$ = 4.46, S.D. = 0.66)

2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างครบถ้วน ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = 0.70 รองลงมา คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (อบรม,ประชุม,ศึกษาดูงาน ฯลฯ) ($\bar{X}$ = 4.46, S.D. = 0.73) และสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ และเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้ดีขึ้น ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = 0.63) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. = 0.72)

3) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนที่เป็นปัจจุบัน ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.58) รองลงมา คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้วิธีวัดการวัดผลประเมินผลที่มีความหลากหลาย ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = 0.55) และสถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนที่เป็นมาตรฐาน ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = 0.76) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้วิธีการวัดผลและ

ประเมินผลตามสภาพจริง ($\overline{X}$ = 4.22, S.D. = 0.60)

4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.23, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการนิเทศติดตามการใช้สื่อการเรียนรู้และนำมาวางแผนเพื่อพัฒนาในปีต่อไป ($\overline{X}$ = 4.34, S.D. = 0.68) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการพัฒนาปรับปรุงสื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษาให้ทันสมัย ($\overline{X}$ = 4.31, S.D. = 0.28) และสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการเรียนรู้อย่างครบถ้วน ($\overline{X}$ = 4.28, S.D. = 0.68) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบ ($\overline{X}$ = 4.11, S.D. = 0.84)

5) ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.25, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดทำโครงการนิเทศภายในโรงเรียนในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนทุกภาคเรียน ($\overline{X}$ = 4.37, S.D. = 0.53) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการนำผลการนิเทศมาวางแผนเพื่อพัฒนางานวิชาการในปีการศึกษาต่อไป ($\overline{X}$ = 4.37, S.D. = 0.61) และสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการนิเทศภายในร่วมกับสถานศึกษาอื่น ๆ ($\overline{X}$ = 4.35, S.D. = 0.67 ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการไว้อย่างชัดเจน ($\overline{X}$ = 4.05, S.D. = 0.64)

4.3 การบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = 0.41) สามารถจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

1) ด้านทาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.20, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ เป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาโดยให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ($\overline{X}$ = 4.48, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ ส่งเสริม สนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพ ($\overline{X}$ = 4.26, S.D. = 0.61) และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้เรียนอยู่เสมอ ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = 0.62) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ให้กำลังใจผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อเกิดความทุกข์ และช่วยแนะนำแนวทางแก้ไข ($\overline{X}$ = 4.08, S.D. = 0.68)

2) ด้านปิยวาจา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.09, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ เป็นผู้ส่งเสริม พูดจาอ่อนหวาน มีบุคลิกท่าทางเป็นมิตร ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = 0.60) รองลงมา คือ พูด “ขอโทษ” เมื่อเกิดข้อผิดพลาดในการบริหารงาน ($\overline{X}$ = 4.17, S.D. = 0.81) และไม่พูดส่อเสียด เหน็บแนม ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาขุ่นข้องใจ ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = 0.69) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ พูดตักเตือนผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความจริงใจ ($\overline{X}$ = 3.97, S.D. = 0.69)

3) ด้านอัตถจริยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.21, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ การทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ($\overline{X}$ = 4.34, S.D. = 0.64 รองลงมา คือ ยินดีและพร้อมรับฟังปัญหา ให้คำปรึกษา มีการซักถามปัญหาอยู่สม่ำเสมอ ($\overline{X}$ = 4.29, S.D. = 0.69) และเป็นผู้พัฒนาตนเองในด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มขีดจำกัดความสามารถด้านความรู้ ($\overline{X}$ = 4.28, S.D. = 0.60) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ พัฒนาตนให้เป็นผู้มีความสามารถ มีความชำนาญในการปฏิบัติงาน ($\overline{X}$ = 4.07, S.D. = 0.57)

4) ด้านสมานัตตา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.25, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณารายข้อ

พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ รู้จักคิด พูด ทำกิจการงาน และปฏิบัติหน้าที่ได้เหมาะสม ถูกต้องตามกาลเทศะ ($\overline{X}$= 4.58, S.D. = 0.53) รองลงมา คือ พูดชี้แจง อธิบายเหตุผลอย่างเหมาะสม ($\overline{X}$= 4.39, S.D. = 0.59) และสามารถควบคุมอารมณ์ได้เมื่อเกิดปัญหาในขณะปฏิบัติงาน ($\overline{X}$= 4.28, S.D. = 0.77) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ เป็นผู้รับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ และข้อเสนอแนะด้วยความเต็มใจ ($\overline{X}$= 4.00, S.D. = 0.82)

4. แนวทางในการบริหารตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ดังนี้

1) ด้านทาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความช่วยเหลือด้านการปฏิบัติงาน ให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ส่งเสริมและสนับสนุนในการวางแผนงานวิชาการของสถานศึกษา มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และให้กำลังใจผู้ใต้บังคับบัญชา

2) ด้านปิยวาจา ผู้บริหารสถานศึกษาไม่พูดส่อเสียด เหน็บแนม หรือคำหยาบคาย ควรพูดชี้แจงอธิบายเหตุผลอย่างเหมาะสม พูด “ขอบคุณ” เมื่อภารกิจที่ปฏิบัติร่วมกันสำเร็จลุล่วง และพูดตักเตือนผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความจริงใจ

3) ด้านอัถจริยา ผู้บริหารสถานศึกษาควรยินดีและพร้อมรับฟังปัญหาและให้คำปรึกษา พัฒนาตนเองในด้านการศึกษา และให้เป็นผู้มีความสามารถ มีความชำนาญในการปฏิบัติงาน ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง และปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด เข้มงวด ตรงต่อเวลา เป็นแบบอย่างที่ดี

4) ด้านสมานัตตตา ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางตนเป็นผู้มีเหตุและผล มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี แนะนำ ส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาในสิ่งที่เป็นประโยชน์ มีความเป็นกลาง มีความยุติธรรม รับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์และข้อเสนอแนะผู้ใต้บังคับบัญชา

5. อภิปรายผล

การศึกษา เรื่อง การบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผู้วิจัยได้นำมาประเด็นมาอภิปรายดังนี้

5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีการให้โรงเรียนในได้วางแผนภารกิจงานวิชาการอย่างชัดเจน มีระเบียบ ครบถ้วน เหมาะสม มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอยู่เสมำเสมอ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาโดยให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระอนุศิษฏ์ สิริปุญโญ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนใน อำเภอฆ้องชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอฆ้องชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ดังนี้ ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง ด้านการวางแผนบุคลากร ด้านการธำรงรักษาบุคคล ด้านการ ประเมินผลงาน

ตามลำดับ

5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านสมานัตตา ทั้งนี้อาจเนื่องจาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ได้มีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลาการรู้จักคิด พูด ทำกิจการงาน และปฏิบัติหน้าที่ได้เหมาะสม ถูกต้องตามกาลเทศะ อธิบายเหตุผลอย่างเหมาะสม สามารถควบคุมอารมณ์ได้เมื่อเกิดปัญหาในขณะปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูประภัศร์ธรรมาภิรักษ์ จันเขียด (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักปิยวาจา รองลงมา คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักอัตถจริยา และด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักทาน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักสมานัตตตา

5.3 แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความช่วยเหลือด้านการปฏิบัติงาน ส่งเสริมและสนับสนุนในการวางแผนงานวิชาการของสถานศึกษา มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่พูดส่อเสียด เหน็บแนม หรือคำหยาบคาย ควรพูดชี้แจงอธิบายเหตุผล พูด “ขอบคุณ” เมื่อภารกิจที่ปฏิบัติร่วมกันสำเร็จลุล่วง ยินดีและพร้อมรับฟังปัญหาและให้คำปรึกษา พัฒนาตนเองในด้านการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด เข้มงวด ตรงต่อเวลา เป็นแบบอย่างที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี แนะนำ ส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาในสิ่งที่เป็นประโยชน์ มีความเป็นกลาง ยุติธรรม รับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ และข้อเสนอแนะผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุพร ศรีลานคร และคณะ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานบุคลากรตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาข้อเสนอแนะ พบว่า ควรประชุมชี้แจงนโยบายการวางแผนการทำงานนำสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเปิดโอกาส ให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น จัดบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ให้ตรงตามความสามารถอย่างเหมาะสม และชัดเจน มีความยุติธรรมในการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน สำรวจความต้องการฝึกอบรมของส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์โดยเน้นหลักสูตรที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง จัดระบบสวัสดิการที่เหมาะสมแก่บุคลากร การตรวจสอบ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและแจ้งผลการประเมินให้ทราบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักวาล สุขไมตรี ได้ทำการศึกษา เรื่อง การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งต้องแก้ไขที่ตัวบุคลากรในองค์การเป็นสำคัญ ซึ่งมีอยู่ 4 ด้าน คือ 1) ด้านทาน 2) ด้านปิยวาจา 3) ด้านอัตถจริยา และ 4) ด้านสมานัตตตา โดยจะต้องบริหารตน บริหารคน และบริหารงาน

6. ข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานภาครัฐและสถานศึกษา ควรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาการศึกษาในระดับท้องถิ่นยิ่ง ๆ ขึ้นไป

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) จากการศึกษาวิจัย พบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานวิชาการ และมีการประสานงานเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีกับสถานศึกษาอื่นอยู่เสมอ

2) จากการศึกษาวิจัย พบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านปิยวาจา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพูดตักเตือนผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความจริงใจ ไม่พูดคำหยาบคาย หรือใช้ถ้อยคำที่บั่นทอนกำลังใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และควรพูด “ขอบคุณ” เมื่อภารกิจที่ปฏิบัติร่วมกันสำเร็จลุล่วงด้วยดี

3) จากการศึกษาวิจัยแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการตามหลักหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความช่วยเหลือด้านการปฏิบัติงาน ส่งเสริมและสนับสนุนในการวางแผนงานวิชาการของสถานศึกษา มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่พูดส่อเสียด เหน็บแนม หรือคำหยาบคาย ควรพูดชี้แจงอธิบายเหตุผล พูด “ขอบคุณ” เมื่อภารกิจที่ปฏิบัติร่วมกันสำเร็จลุล่วง ยินดีและพร้อมรับฟังปัญหาและให้คำปรึกษา พัฒนาตนเองในด้านการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด เข้มงวด ตรงต่อเวลา เป็นแบบอย่างที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี แนะนำ ส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาในสิ่งที่เป็นประโยชน์ มีความเป็นกลาง ยุติธรรม รับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ และข้อเสนอแนะผู้ใต้บังคับบัญชา

6.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานกับการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

2) ควรวิจัย เรื่อง ปัจจัยส่งเสริมการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

3) ควรวิจัยเรื่อง รูปแบบในการพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรทางการศึกษา ตามแนวทางการ

บริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

7. เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

จตุพร ศรีลานคร และคณะ. (2564). การบริหารงานบุคลากรตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*. 10(1), 2-18.

นิภาพร เหล่าพรมมา. (2556). การบริหารบุคลากรทางการศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูไพโรจน์กิจจาทร (สกุล สุภทโท). (2563). การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ฯ*. 7(2), 1-13.

พระอนุศิษฏ์ สิริปุญฺโญ. (2557). การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอฆ้องชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัยมหากุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.* 1(15), 20-24.

พระครูประภัศร์ธรรมาภิรักษ์ (จันเขียด). (2561). การบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 . (6 มีนาคม 2564). *ข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2*. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2564, จาก https://www. loei2.go.th.

ภาษาอังกฤษ

Laopromma N.. (2013). Educational Personnel Management of Educational Administrators According to the fourSangahavatthu at the Seventh-Group Ecclesiastical. *Thesis Master of Arts degree program Department of Educational Administration*. Graduate School: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

Loei Primary Educational Service Area Office District 2. (1 June 2021). *Educational Service Area Office Information Elementary School District 2*, form https://www. loei2.go.th.

Phrakhru Phairotkitchathorn (Sakul Suphatto). Development of educational institution administrators according to Sangahavathu 4 for Primary school under Bangkok. *Journal of the Education Perspective*. 7(2), 1-13.

Phra Anusit Siripunyo. (2014). Applying the 4 Sangahavattha principles in the personnel management of school administrators in Khong Chai District, under the Kalasin Primary Educational Service Area Office 2. *Journal of Mahamakut Wittayalai University Roi Et*

Campus. 1(15), 20-24.

Phrakhru Praphat Thammaphirak (Chan Khiat). (2018). Administration of educational institutions according to the 4 Sangahavattha principles in basic educational institutions Under the Office of Chaiyaphum Primary Education Area 1. *Thesis Master of Arts degree program Department of Educational Administration.* Graduate School: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

Srilanakorn J.. (2021). Personnel administration according to Sangahavathu 4 principles of educational institute administrators under the Office of Non-Formal and Educational Promotion Friendly in Roi-Et Province. *Journal of Mahamakut Wittayalai University Roi Et Campus*. 10(1), 12-18.